

Dôvodová správa
k Spolufinancovaniu projektu „Trvalo udržateľné riešenie environmentálnych
zátŕaží na oboch stranách hranice“.

V rámci Programu cezhraničnej spolupráce ENPI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2007- 2013 Priorita 2: Zlepšenie kvality životného prostredia, Opatrenie: 2.1: Ochrana životného prostredia, trvalo udržateľný rozvoj a riadenie prírodných zdrojov, navrhujeme po dohode s partnermi Mestom Košice a ukrajinskou stranou Mestom Užhorod podať projekt s názvom „**Trvalo udržateľné riešenie environmentálnych zátŕaží na oboch stranách hranice**“, ktorého cieľom bude monitoring, plánovanie odstránenia a sanácia nelegálnych skládok dotknutých (v projekte určených) lokalít.

K uvedenému projektu prebehlo rokovanie medzi zástupcami Mesta Košice a zástupcami KSK, na ktorom bola dohodnutá vzájomná spolupráca pri príprave projektu a zároveň boli identifikované základné oprávnené aktivity projektu. Obe strany prejavili záujem o riešenie problematiky, ktoré projekt načrtol a vyjadrili súhlasné stanovisko o účasti v projekte.

Mesto Košice bude vystupovať ako vedúci partner, Košický samosprávny kraj ako domáci partner a Mesto Užhorod cezhraničný partner. Z porady predsedu KSK vyplynula pripomienka zapojiť do projektu starostov a primátorov obcí a miest, na území ktorých by sa tieto aktivity projektu realizovali.

Cieľ projektu: skvalitnenie životného prostredia regiónu a vybraných lokalít.

Navrhované aktivity projektu:

1. Mapovanie čiernych skládok odpadu – Mapovanie odpadu uloženého v rozpore so zákonom
2. Plánovanie odstránenia čiernych skládok odpadu – Plánovanie odstránenia odpadov uložených v rozpore so zákonom
3. Čistenie čiernych skládok odpadu – likvidácia odpadu uloženého v rozpore so zákonom
4. Environmentálna kampaň

Predpokladané náklady na projekt: max. **1 500 000 EUR pre všetkých partnerov.**

Z toho rozpočet projektu pre Košický samosprávny kraj je vo výške do 450 000,00 EUR, z čoho **spolufinancovanie je vo výške 5%, čo činí 22 500,00 EUR** (677 835,00 SKK).

Detailnejšie informácie k cieľom a aktivitám projektu :

1. Mapovanie čiernych skládok odpadu – Mapovanie odpadu uloženého v rozpore so zákonom.

Zadanie objednávky spoločnosti oprávnenej a akreditovanej v oblasti odpadového hospodárstva na spracovanie štúdie Zmapovania čiernych skládok odpadu. Ďalej na základe hlásení z okresných úradov životného prostredia, ktoré spätne reportujú správy hlásenia o odpade uloženom v rozpore so zákonom Krajskému úradu životného prostredia v Košiciach sme získali predbežné informácie o lokalitách, v ktorých sa tieto tzv. čierne skládky odpadu nachádzajú. Preto v prvom kroku je prioritne dôležité mať informácie o týchto čiernych skládkach a vedieť ich lokalizovať na území KSK.

2. Plánovanie odstránenia čiernych skládok odpadu – Plánovanie odstránenia odpadov uložených v rozpore so zákonom.

Pri plánovaní odstránenia „čiernych skládok“ je potrebné poznať množstvo odpadu a druh odpadu, ktorý je obsiahnutý v skládke, vzdialenosť na najbližšiu skládku podľa toho o aký druh odpadu ide. Zabezpečenie aktivity bude prostredníctvom externej firmy na to oprávnenej, ktorá určí približné množstvo odpadu na čiernej skládke a identifikuje druh odpadu, ktorý sa bude nachádzať na čiernej skládke. Taktiež sa vykoná finančná analýza nákladov na čistenie čiernych skládok odpadu. Toto sa vykoná na väčšom počte skládok v prvom kroku aktivít.

3. Čistenie čiernych skládok odpadu – likvidácia odpadu uloženého v rozpore so zákonom.

Odpad sa zlikviduje buď zneškodnením alebo zhodnotením niektorou činnosťou vymedzenou v zákone o odpadoch v prílohe zákona č.2 a 3. Čistenie objemných skládok čierneho odpadu v závislosti na vyčlenenom rozpočte zabezpečí externá firma. Vyčistenie malých skládok čierneho odpadu zabezpečíme spolu so starostami miest a obcí a uskutočnením takzvaného „Dňa čistenia“, ktorý bude súčasťou environmentálnej kampane.

4. Environmentálna kampaň.

- propagácia materiálom
- informačná kampaň
- zapojenie miest a obcí KSK, základné školy, stredné školy, občania dotknutých miest a obcí
- TV šot

Čierne skládky predstavujú lokálne záťaž životného prostredia, kontaminujú pôdu, následne kontaminujú povrchové a podzemné vody a ďalšie zložky ekosystému. Zároveň narúšajú ekologický systém územnej stability krajiny a negatívne vplyvajú na ráz krajiny, ktorú znehodnocujú a deformujú po kvalitatívnej stránke.

Hlavným cieľom projektu je primárne riešiť monitoring čiernych skládok na území Košického kraja, vedieť a byť informovaný o čiernych skládkach / odpadoch uložených v rozpore so zákonom o odpadoch č. 223/2001 Z.z v znení neskorších zákonov, predpisov a nariadení /.

Na základe monitoringu vykonanom v projekte budeme mať podrobné informácie o odpade uloženom v rozpore so zákonom, o jeho množstve a zložení na jednotlivých čiernych skládkach odpadu, čo nám pomôže pri vyčíslení riešenia odvozu odpadu na skládky v okolí podľa druhu odpadov a určení vzdialeností na prepravu vrátane pristavenia kontajnerov, naloženia, odvozu na skládku a zaplattenia zákonného poplatku za uloženie na skládke.

Odôvodnenie:

Zákon o samospráve vyšších územných celkov (o samosprávnych krajoch) - zákon č. 302/2001 Z. z. v znení neskorších zákonov § 4 pôsobnosť samosprávneho kraja, písmeno g) podieľa sa na tvorbe a ochrane životného prostredia,

V plánovacom dokumente Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja v programovacom období 2007 – 2013 je zadefinovaná priorita 2.3.

dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva, znižovanie a eliminovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok odpadov na zdravie obyvateľov a ekosystémov.

Územný plán veľkého územného celku Košického kraja - zmeny a doplnky 2004 schválený Zastupiteľstvom KSK 30.08.2004 regulatív 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, regulatív 5.6. sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja zaťažené s vysokým stupňom environmentálnej záťaže;

5.6.1. strednospišská – na území okresov Spišská Nová Ves a Gelnica,

5.6.2. strednogemerská – na území okresu Rožňava,

5.6.3. košická – na území okresov Košice I – IV a Košice okolie,

5.6.4. strednozemplínska – na území okresov Michalovce a Trebišov,

Navrhovaným projektom sa na území KSK zabezpečí čiastočné riešenie problému odpadu uloženého v rozpore so zákonom na úrovni miest a obcí Košického kraja, ktorý produkujú obyvatelia týchto miest a obcí za účelom jeho bezplatného zbavenia sa. Problém čiernych skládok je ťažko riešiteľný, vyžaduje si aktívnu spoluprácu zainteresovaných partnerov. Čierne skládky existujú, prínosom pre riešenie problému môže byť postoj samosprávy - miest, obcí a v neposlednom rade regionálnej samosprávy. Preto vnímame túto aktivitu ako pomoc mestám a obciam v oblasti odpadového hospodárstva pri riešení problému odpadu uloženého v rozpore so zákonom.

Košice 9. júl 2009

Spracoval: Martin Netolický